

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра історії та політичної теорії

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри

Г.Л. Первий

30 серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Суспільна пам'ять та історична політика в Україні і світі»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітня програма	Соціальна антропологія
Спеціалізації	-
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	8 кредитів ЄКТС (240 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	1-й семестр
Мова викладання	українська

Викладач: доц. Голубчик Г.Д.

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Суспільна пам'ять та історична політика в Україні і світі» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» спеціальності 032 Історія та археологія / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. – Д.: НТУ «ДП», 2023. – 15 с.

Розробник:

Голубчик Ганна Данилівна – доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 032 «Історія та археологія» (протокол № 4 від 30.08.2023 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	4
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	6
6.1 Шкали.....	6
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії.....	7
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – вивчення наукових підходів до суспільної пам'яті як частини суспільної свідомості, а також особливостей їх практичного використання в історичній політиці держав.

Реалізація мети вимагає трансформації дисциплінарних результатів навчання та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДР1	знати різницю між історією як академічною наукою та суспільною пам'яттю як суспільним явищем
ДР2	знати особливості процесів суспільної пам'яті як частини суспільної свідомості
ДР3	знати основні засади вироблення та реалізації історичної політики держави
ДР4	знати практичний досвід вироблення та реалізації історичної політики в світі
ДР5	вміти застосовувати отримані знання у аналізі сучасних політичних процесів в незалежній Україні
ДР6	визначати результати впровадження історичної політики, аналізувати її наслідки та виробляти напрями її удосконалення

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф2 Всесвітня історія	Знати основні політичні процеси на рівні регіонів, окремих держав та у всесвітньому масштабі
Історія України	Знати основні політичні, культурні та державотворчі процеси в історії України
Політологія	Знати основні політичні інститути та процеси.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години							
	денна			вечірня		заочна		
	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	Обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	160	64	96	-	-	-	-	-
практичні	80	24	56	-	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	240	88	152	-	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	160
ДР1	1. Теоретико-методологічні засади дисципліни	32
	1.1. Суспільна пам'ять як феноменом суспільної свідомості.	
	1.2. Наукові підходи до визначення суспільної пам'яті, історія дослідження суспільної пам'яті.	
	1.3. Понятійно-категорійний апарат досліджень в галузі суспільної пам'яті (memory studies).	
ДР2	2. Суспільна пам'ять в історичній політиці	32
	2.1. Структура, рівні, суб'єкти суспільної пам'яті як складової суспільної свідомості.	
	2.2. Процеси суспільної пам'яті.	
	2.3. Функції суспільної пам'яті у розвитку історичної політики.	
ДР3	3. Вітчизняний досвід вироблення і реалізації історичної політики	32
	3.1. Суспільна пам'ять як базова засада конструювання національної ідентичності.	
	3.2. Формування інститутів суспільної пам'яті.	
	3.3 Конкуренція інтерпретацій минулого в публічному дискурсі.	
ДР4	4. Зарубіжні підходи до вироблення історичної політики	32
	4.1. Західноєвропейські моделі історичної політики	
	4.2. Історична політика держав Центральної та Східної Європи.	
	4.3. Спільна політика пам'яті Європейського Союзу.	
	4.4. Практичні підходи до історичної політики в США.	
	4.5. Історична політика в країнах Азії.	
ДР5-6	5. Напрями удосконалення історичної політики в Україні	32
	5.1. Інституційний та галузевий підходи до процесів пам'яті та історичної політики.	
	5.2. Трансформація комеморативних практик в Україні.	
	5.3. Реформування публічного управління інститутом суспільної пам'яті.	

	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	80
ДР1 – ДР6	1. Інтегративний потенціал історичної політики	30
	1.1. Складові пам'яті: пам'ять української діаспори, поліетнічна складова та регіональна специфіка суспільної пам'яті сучасних українців.	
	1.2. Суспільна пам'ять України в процесах дерадянізації, деколонізації, дерусифікації.	
	1.3. Політика пам'яті і політика забування: травматичний досвід минулого.	
	1.4. Державний дисконтинітет України та процеси суспільної пам'яті.	
	1.5. Суспільна пам'ять та ідентифікаційні практики сьогодення.	
ДР1 – ДР6	2. Інструментальні підходи в історичній політиці	30
	2.1. Полюси суспільної пам'яті: триумф і травма.	
	2.2. Роль громадянського суспільства у формуванні суспільної пам'яті.	
	2.3. Канали формування суспільної пам'яті: сімейна пам'ять, усна історія, «мережева» пам'ять.	
	2.4. Зв'язок історичної та інформаційної, освітньої, культурної політик держави.	
	2.5. Ретроспективний аналіз історичної політики.	
	2.6. Нормативно-законодавчі засади історичної політики.	
РАЗОМ		240

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; письмова екзаменаційна робота
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		
семінари	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати письмову екзаменаційну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кожен екзаменаційний білет містить 5 питань для розгорнутої відповіді.

Значення оцінки за виконання екзаменаційної роботи визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	- збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	- здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	<ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовуються лабораторне та мультимедійне обладнання; дистанційна платформа MS Teams, Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Література:

1. Гриценко О. Президенти і пам'ять. Політика пам'яті президентів України (1994–2014): підґрунтя, послання, реалізація, результати. К. : К.І. С. 2017. 1136 с.
2. Гайдай О. Кам'яний гість. Ленін у Центральній Україні / Олександра Гайдай. К. : К.І.С., 2018. 280 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Haidai_Oleksandra/Kamiany_i_hist_Lenin_y_Tsentrlnii_Ukraini.pdf?

3. Гриценко О. Пам'ять місцевого виробництва. Трансформація символічного простору та історичної пам'яті в малих містах України / Олександр Гриценко. К.: К.І.С., 2014. 352 с.
4. Голька М. Суспільна пам'ять та її імпланти / Мар'ян Голька; пер з польськ. В. Ф. Саган; наук. ред. А.М. Киридон, С.С. Траян. К. : Ніка-Центр, 2022. 216 с.
5. Голубчик Г. Становлення Європейських моделей суспільної пам'яті: інституційно-правовий аспект / Ганна Голубчик. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2014. Вип. 3. С. 97-106.
6. Голубчик Г. Формування спільної пам'яті Європейського союзу / Ганна Голубчик. *Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України* : матеріали 11-ї регіон. наук.-практ. конф. 15 трав. 2014 р., м. Дніпропетровськ / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2014. С. 55-58.
7. Голубчик Г. Нормативно-правові і організаційні засади державного управління розвитком суспільної пам'яті в Україні / Ганна Голубчик. *Взаємозв'язок політики і управління : теоретичний і прикладний аспект* : матеріали круглого столу / за заг. ред. О. Б. Кіреєвої. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2014. С. 22-24.
8. Голубчик Г. Становлення моделі суспільної пам'яті країн центральної та східної Європи / Ганна Голубчик. *Проблеми управління соціальним та гуманітарним розвитком: матеріали VIII регіон. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. 28 лист. 2014 р., м. Дніпропетровськ* / за заг. ред. О. Б. Кіреєвої. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2014. С. 267 – 270.
9. Голубчик Г. Місця пам'яті українців як чинник суспільної інтеграції: архетипний підхід / Ганна Голубчик. *Публічне управління: теорія та практика*. Спец. випуск, березень 2015. С. 150-155.
10. Голубчик Г. Суспільна пам'ять і вища освіта: аспекти взаємодії / Ганна Голубчик. *Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком. Державне управління освітою: виклики часу* : матеріали IX регіон. наук.-практ. конф. за міжнар. участю та круглого столу / за заг. ред. С. О. Шевченка. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. С. 312-314.
11. Голубчик Г. Досвід країн ЄС в управлінні суспільною пам'яттю: інституційний аспект / Ганна Голубчик. *Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва в Україні*: матеріали 14-ї регіон. наук.-практ. конф. 18 трав. 2017 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 200-203.
12. Голубчик Г. Д. Взаємодія управління і політики щодо суспільної пам'яті: концептуалізація понять в сучасній управлінській науці / Ганна Голубчик. *Взаємозв'язок політики і управління: теоретичний і прикладний аспект* : матеріали круглого столу / за заг. ред. С.О. Шевченка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 48-51.
13. Голубчик Г. Д. Теоретичні засади аналізу європейських політик пам'яті / Ганна Голубчик. *Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва в Україні*: матеріали 15-ї регіон. наук.-практ. конф. 17 трав. 2018 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 140-141.
14. Голубчик Г. Д. Культурна спадщина і національна пам'ять як фундаментальний елемент національної безпеки України: теоретико-правовий аспект / Ганна Голубчик. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матеріали XX наук.-практ. конф. 18 травня 2023 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: НТУ ДП, 2023. С. 142-144.
15. (Де)монтаж пам'яті – Архів. Студії про пам'ять, забуття, меморіалізацію. URL : <https://uamoderna.com/demontazh-pamyati/>
16. Збірник матеріалів, рекомендацій і документів щодо виконання вимог Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» / М. Тахтаулова (заг. ред.), О. Богуш, С. Бутко, Л. Замай, І. Каретніков та ін. К. : Смолоскип, 2023. 42 с.
17. Кобилярчик К. Струп. Іспанія роз'ятрує рани / Катажина Кобилярчик; перекл. з польської Ю. Семенюк. Львів : Човен, 2021. 320 с.

18. Киридон А. Гетеротопії пам'яті: Теоретико-методологічні проблеми студій пам'яті. К. : Ніка-Центр, 2016. 320 с.
19. Козеллек Р. Минуле майбутнє. Про семантику історичного часу. К.: Дух і літера, 2005. 380 с.
20. Колективна пам'ять, примирення і міжнародні відносини: Колективна монографія / наук. ред. Ніколя Масловські, Анджей Шептицький; наук. ред. укр. видання А. М. Киридон, С.С. Траян; пер. з польск. В. Ф. Саган. К. : Ніка-Центр, 2023. 200 с.
21. Коннертон Пол. Як суспільства пам'ятають / Пер. з англ. С. Шліпченко. К : Ніка-Центр, 2004. 184 с.
22. Нагорна Л.П. Історична культура: концепт, інформаційний ресурс, рефлексивний потенціал. К. : ПІЕНД, 2014. 382 с.
23. Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів / кер. авт. кол. А. М. Киридон. К. : Пріоритети, 2013. 436 с.
24. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять. К. : Кліо, 2014. 272 с.

8.2. Нормативно-законодавча база:

1. Європейська свідомість та тоталітаризм : Резолюція Європейського Парламенту від 2 квіт. 2009 р. «Права людини в Україні» : *інформац. портал харків. правозахисної групи*. URL : khpg.org/index.php?id=1239204375.
2. Конституція України. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.
3. Про Голодомор 1932-1933 років в Україні : закон України від 28 лист. 2006 р. № 376-V. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/376-16.
4. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років : Закон України від 09 квіт. 2015 р. № 316-VIII. URL : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/316-VIII.
5. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки : Закон України від 09 квіт. 2015 р. № 317-VIII. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/317-viii.
6. Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії : Закон України від 21 бер. 2023 р. № 3005-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-20#Text>
7. Про музеї та музейну справу : закон України від 29 черв. 1995 р. № 249/95-ВР. URL : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80.
8. Про національний архівний фонд та архівні установи : закон України від 24 груд. 1993 р. № 3814-XII. URL : zakon2.rada.gov.ua/VZhWX/laws/show/3814-12.
9. Про охорону археологічної спадщини : закон України від 18 бер. 2004 р. № 1626-IV. URL : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1626-15.
10. Про охорону культурної спадщини : закон України від 8 черв. 2000 р. № 1805-III. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1805-14.
11. Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті : Закон України від 09 квіт. 2015 р. № 314-VIII. URL : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/314-viii.
12. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні : закон України від 17 квіт. 1991 р. № 962-XII. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-12.
13. Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років : Закон України від 09 квіт. 2015 № 315-VIII. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/315-viii.
14. Про утворення Українського інституту національної пам'яті : постанова Кабінету Міністрів України від 31 трав. 2006 р. № 764. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/764-2006-%D0%BF.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Українського інституту національної пам'яті. URL : <http://www.memory.gov.ua/>

2. Платформа європейської пам'яті та сумління / Platform of European memory and conscience. URL : <http://www.memoryandconscience.eu/>

3. Історія і пам'ять. Важкі питання / Проект «Historians in ua». URL : <http://historians.in.ua/index.php/istoriya-i-pamyat-vazhki-pitannya>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Суспільна пам'ять та історична політика в Україні і світі»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія»
зі спеціальності 032 Історія та археологія

Розробник:
Ганна Данилівна Голубчик

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19